

ЛОКАЛНА СТРАТЕГИЈА ЗА МЛАДИ НА ОПШТИНА СВЕТИ НИКОЛЕ 2011-2015 година

Свети Николе, Македонија

Декември 2010

Листа на кратенки

ЛМС – Локална младинска стратегија

ЛС – Локална самоуправа

СО – Совет на општина

СЕГА – Коалиција на младински организации СЕГА

НВО – Невладини организации

ЗГ ДЕМОКРАТИЈА – Здружение на граѓани Демократија

Л.И. – Локални институции

ФГ – Фокус група

АВ – Агенција за вработување

Вовед

Здружението на граѓани “ДЕМОКРАТИЈА” од Свети Николе е невладина и непрофитна организација која веќе десет години активно работи на проекти поврзани со земјоделство, култура, млади и др. Во 2010 “ ДЕМОКРАТИЈА ” официјално станува членка на Коалицијата на младински организации СЕГА и оттогаш работи на подобрување на општата состојба на младите. Примарната цел на целата работа на здружението на граѓани “ ДЕМОКРАТИЈА ” е подобрување на квалитетот на живеење, особено на младата популација, активно вклучување на младите во креирање на општествениот и културно-уметничкиот живот, но и заштита на младите од девијантните појави.

Коалицијата на младински организации СЕГА од 1 јануари 2010 година започна да го имплементира проектот Креирање на локални младински стратегии. Проектот се имплементира во 10 општини во Република Македонија: Илинден, Кисела Вода, Кавадарци, Битола, Прилеп, Гевгелија, Тетово, Свети Николе, Штип и Радовиш.

Во Свети Николе, проектот започна со формирање на работна група која ја сочинуваат претставници од Здружение на граѓани Демократија- Свети Николе, претставници на општината, студенти и ученици, претставници од Центарот за социјални грижи, претставници од Агенцијата за вработување, претставници од полициска станица Свети Николе, претставници на подмладоци на политичките партии, додека координативното тело го сочинуваат два члена од ЗГ ДЕМОКРАТИЈА, еден член од фонд за пензиско инвалидно осигурување, еден Советник во СО Свети Николе и еден член претставник од Општина Свети Николе. Приоритетите се одредија на фокус групата, за подоцна да се спроведе анкета со младите со цел да се добијат реални сознанија за фактичката состојба и потребите на младите во општината. По спроведената анкета, беа направени три интервјуа со соработници од општината за култура и спорт и за економија, како и со директорот на средното училиште.

Пред да се започне со изработката на локалната младинска стратегија за општина Свети Николе, беше формирана уште една ФГ за потврдување на некои од добиените наоди и за предлагање можни решенија на детектираните проблеми, потоа еднаш беше одржан уште еден состанок на работната група со цел да се добијат повеќе идеи за изработка на истата.

Во подготовката на овој документ беа вклучени горе наведените членови на работната група. Секоја од вклучените институции и личности придонесе за изработката на овој документ врз основа на анализа на моменталната состојба, одредување на приоритетите, како и целните интервенции во креирањето на локалната младинска стратегија за општина Свети Николе. Со креирањето на оваа стратегија се овозможи базичен приод на адресирање на потребите на младите луѓе од повеќе области и решавање тековни проблеми со кои тие се соочуваат. Исто така, со овој документ ќе се поттикнат и младите и институциите заеднички да работат на разни полиња и заеднички постепено да го креираат животот на младиот човек во општината и да бидат активен дел при планирањето и спроведувањето на програмите и проектите. Стратегијата ќе понуди насоки за подобрување на животот на младиот човек на локално ниво за период од 5 години.

Анализа на состојбата

Проектот креирање на локални младински стратегии како целна група ги опфаќа младите од 15 до 30 години, кои живеат на територијата на општина Свети Николе. По првичното скенирање на состојбата на младите во општина Свети Николе од страна на ЗГ ДЕМОКРАТИЈА, на состанок на фокус групата составена од студенти, претставници од НВО секторот и советник од СО Свети Николе беа одредени три приоритети и тоа: култура и спорт, девијантни појави и невработеност. За точно лоцирање на проблемите на младите беше реализирана анкета која опфати 40 млади луѓе, а беа одржани и интервјуа со соработници од општината за култура и спорт и економија и со доректорот на средното училиште, како и фокус група за потврдување на приоритетите и предлагање на потенцијални решенија.

Добиените резултати по сите приоритети посочуваат дека е потребно да се делува систематски и длабински за да се подобрат состојбите. Истовремено тоа укажува дека ќе биде потребен и подолг временски период да се санираат состојбите и да се видат првите резултати. Ова посебно важи за сферата **култура и спорт** каде се потребни повеќе залагања, поддршка и инвестиции за да се создадат услови за развој на културата и спортот. За тоа говори и фактот што половина од младите луѓе во Свети Николе, своето слободно време најчесто го поминуваат со друштво по кафулиња и гледање телевизија. Спортските активности со 22.5% се втората опција со која младите го пополнуваат своето слободно време. Мислењето на младите е поделено во однос на постоењето на културни и спортски објекти во градот. Испитаниците набројале дека на Свети Николе му недостасуваат тениски терени, базени, младински центри, спортски објекти како и аматерски друштва каде младите ќе можат да се занимаваат со научна и истражувачка работа од различни области. И наодите од одржаната фокус група покажуваат дека нема доволно објекти каде младите би можеле да го поминуваат своето слободно време. Но сепак од резултатите од анкетата многу мал број на млади луѓе знаат какви културни и спортски објекти постојат во општина Свети Николе. Во најголем дел младите луѓе или 77.5% сметаат дека постоечките објекти не се во најдобра состојба и дека можат да се подобрат за да можат да бидат корисни за младите. Тоа значи дека на постоечките објекти потребен им е некаков вид на реновирање, било од аспект на изведување градежни зафати или подобрување на опременоста. ФГ во своите дискусии исто така истакна дека на

постоечките објекти им е неопходно реновирање. Од одговорите исто така може да се заклучи дека младите се информирани за состојбата во која се наоѓаат културните и спортски објекти. Кога станува збор за културата и како младите ја разбираат истата, скоро половина од испитаниците (47.5%) сметаат дека таа претставува една лепеза од можности, како што е посета на кино, театар, културни манифестации, креативно изразување и секако квалитетно пополнување на слободното време. Една четвртина од испитаниците смета дека културата значи можност да се посетуваат секаков вид на културни манифестации, додека за 20% од младите културата е можност активно да се изразуваат креативните идеи. Имајќи вакво видување за културата и културниот живот, најголем дел од младите во Свети Николе делумно се задоволни или воопшто не се задоволни од понудата на културни содржини во нивниот град. Само 5% од испитаниците изјавиле дека се задоволни од она што им се нуди како културна содржина. Проблемот е во тоа што младите не се вклучени во планирањето на ваквите настани. Одговорот на незадоволството на младите може да се бара и во тоа што според 52.5% од испитаниците тие не се во можност да ги посетуваат објектите затоа што не работат. Единствено поголем дел од младите на возраст од 15-19 години сметаат дека можат да ги посетуваат културните објекти кога сакаат. Покрај несоодветните услови кои постојат во објектите каде младите ќе можат да ги изразуваат своите креативни идеи, дополнителен фактор за незадоволство од понудените културни содржини е и незаинтересираноста на младите луѓе да го подберат сопствениот културен живот. Од податоците се гледа дека само 5% од испитаниците сметаат дека младите луѓе се многу заинтересирани да го подберат сопствениот културен живот. Најголема можност (30%) за изразување и исполнување на креативните идеи според испитаниците даваат социјалните мрежи. Младите на возраст од 15-19 години најмногу се приврзаници на социјалните мрежи како можност за изразување на нивните креативни идеи. По социјалните мрежи следуваат кругот на пријателите, додека 15% од испитаниците сметаат дека младите немаат можност за изразување на своите креативни идеи. Училиштата како образовна институција за 12.5% од младите се местото каде тие најдобро може да ги изразуваат своите креативни идеи. Исто така 55% од испитаниците сметаат дека училиштата треба да им овозможат на младите континуирано изразување на креативните идеи преку поттикнување на креативниот дух кај младите преку организирање настани за размена на идеите во училиштето, помеѓу училиштата и пошироко. Помала група на испитаници (32.5%) смета пак дека училиштето треба да го

поттикнува изразувањето на креативните идеи кај младите преку организирање заеднички манифестации со други институции во општината па и од други општини. Заклучокот на фокус групата е дека училиштата и општината се најважните институции кои треба да ги поддржуваат младите во изразувањето и реализирањето на нивните креативни идеи, но младите многу малку имаат можност тоа да го направат. Токму од овие причини според нив треба да се формира младински центар кој ќе ги обединува младите и ќе ги канализира младинските иницијативи. Според 57.5% од младите, најчест организатор на културните манифестации се културните институции. По нив следуваат училиштата и локалната самоуправа. Тоа може да значи дека младинските групи како форма на здружување не постојат во Свети Николе или дека таквите групи не се активни во областа на културата. Покрај тоа што локалната самоуправа организира културни манифестации, според испитаниците, таа треба и да ги направи подостапни овие манифестации до младите луѓе. Покрај ангажманот на образовните институции и на локалната самоуправа во подобрувањето на културниот живот на младите, тие исто така треба да се ангажираат за да ги подобрат условите за нивно креативно изразување. Ова е мислење на 85% од испитаниците. Во скоро подеднаков број, испитаниците сметаат дека младите треба да се организираат преку своите организации (училишни, студентски, НВОи) и да побараат од надлежните институции да го прошират просторот и начините за културно издигнување на младите во сите сфери, како и да се вклучуваат активно во постоечките можности за културно изразување и да се застапуваат за што поголемо учество на другите млади. Оние кои избрале дека младите не треба ништо да прават (10%) припаѓаат на возрасната група од 15-19 години. Исто како што младите не се задоволни од состојбата во која се наоѓаат културните и спортските објекти, така 67.5% од испитаниците сметаат дека треба да се подобрат условите за занимавање со спорт во нивната општина. За разлика од културните објекти кои не работат и младите не можат да ги посетуваат кога сакаат, спортските објекти функционираат, но мислењата на младите се поделени. Ист процент на испитаници – 47.5% мислат дека младите можат да ги посетуваат спортските објекти кога ќе посакаат и дека можат да ги посетуваат кога сакаат само ако активно се занимаваат со спорт. Учесниците во ФГ сметаат дека спортската сала која е нова не може да ја користат младите кога ќе посакаат, бидејќи истата се користи од страна на спортски клубови. Најмладата возрасна група вклучена во истражувањето во најголем број смета дека само ако активно се занимаваш со спорт, вратите на спортските објекти се отворени. Сепак,

пристапноста до спортските објекти не значи и заинтересираност на младите. Дури 80% од испитаниците сметаат дека младите делумно се заинтересирани да се занимаваат со спорт. На прашањето кој треба да ги поттикнува младите за да се занимаваат со спорт, 65% од испитаниците мислат дека младите треба да се сами свесни за придобивките од занимавање со спорт, додека 40% сметаат дека спортските клубови треба преку организирани кампањи да ги привлекуваат младите да се занимаваат со спорт. Интересно е дека улогата на родителите во поттикнувањето на младите да се занимаваат со спорт е битна само за 17.5%. Наодите од ФГ и интервјуто со претставникот на ЛС покажуваат дека училиштата треба да имаат голема улога во поттикнувањето на младите да се занимаваат со спорт. Спортските клубови се најчести организатори на спортски активности. Надлежните институции според младите треба да организираат кампањи за важноста на спортот за младите луѓе, а тоа е и мислењето на претставникот на локалната самоуправа. Исто така за 35% од младите, институциите како што се локалната самоуправа, училиштата, невладините организации и спортските клубови треба да се координираат за да ги подобрат условите за занимавање со спорт. Од друга страна, локалната самоуправа според 42.5% од младите треба финансиски да ги поддржува спортските клубови, по што следи изработка на стратегија за развој на спортот, како и реновирање и одржување на постоечките спортски објекти. Младите пак од своја страна треба поактивно да се занимаваат со спорт, според 47.5% од испитаниците и со тоа да ги поттикнат надлежните институции да ги подобрат условите за занимавање со спорт. Според анкетираниите исто така е важно младите да се едуцираат за важноста на спортот за здравјето и развојот на младиот човек и за ова се залагаат 35% од младите луѓе. Само 17.5% од анкетираниите сметаат дека младите треба организирано преку своите здруженија да се застапуваат кај локалната самоуправа за да се подобрат условите за занимавање со спорт.

Што се однесува за појавата на девијатни појави кај младите според анализата на теренот според резултатите од анкетата, најприсутна девијантна појава меѓу младите во општина Свети Николе е пушењето за која се изјасниле 45% од испитаниците. По неа следува злоупотребата на алкохол за која се изјасниле 25% од анкетираниите и злоупотребата на дроги со 12.5%. И според Директорот на средното училиште, пушењето и злоупотребата на алкохол се најчестите девијантни појави со кои се среќаваат во секојдневната работа со

младите. За 40% од испитаниците лошата економска состојба придонесува за ширењето на пушењето и другите девијантни појави меѓу младите. Ова е многу интересен резултат ако се има во предвид дека за да се набават цигарите, потребни се пари, а лошата економска состојба претпоставува дека луѓето немаат доволно средства за да ги задоволат основните егзистенцијални потреби. Најголемиот дел од испитаниците кои ја избрале оваа опција се на возрасат од 25-29 години. Негрижата на општеството е причина за ширење на девијантните појави за 27.5% од испитаниците. Во помал процент, испитаниците изјавиле дека младите тоа го прават заради забава, семејни проблеми и влијание на медиумите. Исто така, 77.5% од анкетираниите сметаат дека надлежните институции не преземаат соодветни мерки и активности за намалување или спречување на девијантните појави. Според 37.5% од испитаниците семејството најмногу реагира на ваквите појави. Ова е разбирливо, бидејќи се работи за активности кои најчесто се покренуваат на индивидуално ниво кога член од семејството станува зависник од одредена девијантна појава. За 32.5% полицијата е таа која најчесто реагира и превзема активности за спречување на ширењето на девијантните појави. Но, и тука најчесто се работи за интервенции кои се однесуваат на индивидуални лица. По овие две институции/форми следуваат невладините организации, додека само 5% од испитаниците мислат дека локалната самоуправа најчесто презема мерки и активности за спречување на ширењето на девијантните појави. Според Директорот на средното училиште, тие редовно реагираат во случаи кога имаат ученици подложни на некоја од девијантните појави. Најнапред се почнува со советување со педагошко-психолошката служба, па се вклучуваат родителите и доколку за тоа има потреба и Центарот за социјална работа. На прашањето што е она што недостига во општината за да се намалат девијантните појави, 57.5% од испитаниците сметаат дека нема доволно можности за квалитетно користење на слободното време од страна на младите луѓе во општината. Едукацијата за превенција и спречување на ширењето на девијантните појави е недостаток според 40% од анкетираниите, додека 32.5% избрале дека недостига грижа на институциите кои работат со проблематични млади. Во помал дел испитаниците избрале дека недостасува грижа на семејството како и медиумски кампањи. Директорот на училиштето изјави дека училиштетото континуирано им доставува информативни материјали на учениците за штетноста од одредени појави и ангажира стручни лица да држат предавања. ФГ се согласува дека недостасува едукација, но дека треба да се промени пристапот кој се покажува како неефикасен. Образовните

институции (училиштата и факултетите) се места каде според 37.5% од испитаниците треба да бидат лоцирани превентивните активности за спречување на девијантните појави. По нив за 35% од анкетираниите млади луѓе семејството треба да ги советува своите деца за опасностите и штетноста на девијантните појави. Најголем дел од учениците/студентите сметаат дека превентивните активности треба да бидат лоцирани во образовните институции, додека невработените мислат дека семејството треба да ја има најголемата улога во превенцијата. Интересно е дека само 5% од младите мислат дека превентивните активности треба да бидат лоцирани во активностите на НВОи. Сепак испитаниците сметаат дека локалната самоуправа може да придонесе во намалувањето на девијантните појави, иако не избрале во оваа институција да бидат лоцирани превентивните активности. Половина од анкетираниите сметаат дека ЛС треба да поддржи формирање на центри кои ќе работат со млади подложни на девијантни појави. За 37.5% од анкетираниите општината може да даде свој придонес со донесување и спроведување на план за борба против девијантните појави. Ваквите одговори покажуваат дека младите се информирани за улогата која треба да ја има локалната самоуправа во справувањето со проблемите на граѓаните во општината. Само 12.5% сметаат дека општината може да помогне преку поддршка на иницијативи на НВОи за борба против девијантни појави. На прашањето како може општината да придонесе за намалување на девијантните појави, девојките и машките имаат дијаметрално различни ставови. Додека машките мислат дека план за борба против девијантните појави е најдобрата форма за поддршка, девојките мислат дека поддршката на центри кои ќе работат со млади подложни на девијантни појави. Од друга страна, запрашани што можат младите да направат за да ги избегнат девијантните појави, најголем дел од испитаниците (57.5%) сметаат дека младите треба да го користат своето време за дружење и културни активности, по кое следуваат спортувањето, наоѓањето на хоби и активирање во НВО.

Во полето на **невработеноста** од 40 испитаници вклучени во анкетата, 6 млади луѓе или 15% се невработени. Пет од нив безуспешно бараат работа, додека еден не бара работа. Кога би имале можност да бираат што да работат 60% од испитаниците сакаат да имаат сопствен бизнис, додека 22.5% сакаат да работат во државна институција. Младите на возраст од 15-19 години т.е. учениците се најголеми ентузијастички да имаат сопствен бизнис, додека сите возрасни групи подеднакво имаат желба да работат во државна

институција. Во однос на типот на работа кој би го обавувале, 65% од младите преферираат постојана работа, додека 15% би сакале да имаат работа на проекти. Младите на возраст од 15-19 години се најмногу заинтересирани за сезонска работа и работа на проекти. Ваквиот избор е многу разбирлив од причина што оваа возрасна група е активно вклучена во образовниот процес и би сакале да работат во периодите кога не се на училиште или во нивното слободно време, па затоа им одговара работата на проекти. Главна причина за невработеноста на младите луѓе во општината за 60% од испитаниците е отсуство на локална политика за економски развој (поттикнување на инвестиции и отворање на мали и средни бизниси). За 20% од младите неангажираноста на АВ е главна причина за невработеноста на младите во Свети Николе. Само 12.5% од анкетираниите сметаат дека незинтересираноста на младите луѓе за вработување е причина што се невработени. Роднинските и пријателските врски се најчест извор на информации за можности за вработување и 40% од испитаниците го користат него. Подеднаков број на анкетирани – 12.5% ги користат огласите во весниците и во локалните медиуми за да се информираат за слободни работни места. Младите на возраст од 25-29 години се единствени кои за слободни работни места се информираат преку огласи објавени во АВ. Сепак, во последните 12 месеци, пријателите биле најголем извор на информации за можности за вработување за 27.5% од испитаниците. По нив со по 25% се АВ и работодавачите. Редовното следење на слободните работни места не значи дека лесно се доаѓа до работно место. Дури 85% од испитаниците сметаат дека квалификациите не се пресудни за да се добие работа. Многу поважно е да си член на политичка партија (47.5%), или да имаш роднински и пријателски врски (37.5%). Иако квалификациите не се најважниот фактор за да се најде работа во моментот во општината, испитаниците сметаат дека општината (45%) и АВ (42.5%) треба да се главни носители на активностите за зголемување на вработеноста во Свети Николе. Останатите фактори како што се локалните бизниси и младите луѓе во помала мера според анкетираниите треба да бидат носители на активности за зголемување на вработеноста. Испитаниците кои ја избрале општината како главен носител на активностите за зголемување на вработеноста во Свети Николе тоа го направиле затоа што општината е столб на животот во градот воопшто, затоа што е субјект кој има правно влијание врз бизнис климата во општината. Исто така дел од испитаниците сметаат дека општината треба да го поттикнува отворањето на нови претпријатија затоа што тоа е единствениот начин да се намали невработеноста. Според

Соработникот за економски развој во ЈС, општината предвидела отварање на центар за едукација и информирање на младите за избор на професии кои се дефицитарни во општината, како и формирање на локална електронска берза на трудот и доквалификација на невработените. Сепак, дури 47.5% од анкетираниите не знаат што прави општината за да го поттикне вработувањето во Свети Николе. Само 30% сметаат дека нешто воопшто превзема општината на ова поле. 17.5% велат дека општината прави кампањи за поттикнување на вработувањето на младите, а 12.5% се на став дека секторот за млади во општината презема активности за информирање на младите за можностите за вработување. Според зборовите на претставникот на општината за економски развој во моментот отвора Информатички клуб за едукација и формира бизнис инкубатор за поттикнување на претприемаштвото, како и центар за информирање, едукација и промоција на младите луѓе. Во просек според половина од анкетираниите, општината треба максимално да се ангажира во подготовка на локални стратегии за вработување на младите луѓе, да прави кампањи за поттикнување на претприемаштвото, да го помага самовработувањето преку воведување субвенции и даночни олеснувања, како и да го следи пазарот на трудот и потребата за работна сила преку истражувања и во соработка со компаниите да се застапува во училиштата да се едуцираат кадри кои се барани и кои ќе можат побрзо да дојдат до вработување. Според ФГ, општината треба да формира центри за едукација, квалификација и доквалификација на младите луѓе, формирање на бизнис инкубатор, како и воведување на предметот за претприемаштво во пониските одделенија за да се подигне свеста на младите за претприемаштвото. Исто така, според ФГ треба да се овозможат поволности за локалните бизниси за да отворат нови работни места, како и воведување на струки во средните училишта кои се дефицитарни во општината. Испитаниците кои сметаат дека АВ треба да биде главен носител во активностите за зголемување на вработеноста, својот став го образложуваат со тоа дека АВ ги прима огласите и треба да ги информира невработените за постоечките можности. Исто така испитаниците наведуваат дека таа треба да си врши својата улога на посредник при вработување поуспешно отколку што тоа го прави во моментот. Еден од испитаниците наведе и дека АВ е таа која што треба да се грижи за доквалификација и преквалификација на невработените според потребите на пазарот. Сепак многу мал дел од оние кои бараат работа ја посетиле АВ во изминатите дванаесет месеци повеќе од пет пати – 17.5%. Ист толкав процент ја посетиле помалку од пет пати додека 12.5% воопшто не ја посетиле.

Доквалификацијата е битен елемент на активностите за зголемување на вработеноста, бидејќи според 55% од испитаниците младите кои излегуваат од образовните институции се делумно подготвени да се вклучат на пазарот на работна сила. Само една четвртина од анкетираниите сметаат дека младите се сосема подготвени кога ќе излезат од образовните институции да се вклучат во пазарот на работна сила. Младите на возраст од 15-19 години се најбројни во мислењето дека младите излегуваат подготвени од образовниот процес да започнат да работат. Тоа е и разбирливо зошто тие се сеуште активно вклучени во образовниот процес и не се соочиле со ситуација да треба своите знаења да ги спроведат во праксата. ФГ смета дека е потребна дополнителна едукација преку обуки за менаџери, управување со човечки ресурси, додека претставникот на општината смета дека младите треба дополнително да развијат одредени вештини и да стекнат повеќе искуство. Една од причините за делумната подготвеност на младите да се вклучат во пазарот на труд е и недоволната соработка помеѓу образовните институции и претпријатијата. Ова е мислење на 45% од испитаниците, додека 30% од младите немаат информација дали воопшто постои соработка помеѓу овие актери. Интересно е што би се очекувало младите на возраст од 15-19 години да не се информирани за соработката помеѓу образовните институции и претпријатијата и тоа е така, само што ниту возрасната група 25-29 години не заостанува во неинформираноста. ФГ смета дека треба да се воведат во пракса можноста младите да волонтираат или да бидат практиканти во локалните фирми и институции за да бидат подготвени за пазарот на трудот. Улогата на НВОи според 60% од анкетираниите во зголемувањето на вработеноста е што понекогаш организациите спроведуваат активности кои го поттикнуваат вработувањето, додека за 30% од младите луѓе НВОи воопшто не спроведуваат такви иницијативи. Според претставникот на општината тие постојано соработуваат со НВОи на имплементација на разни иницијативи кои го поттикнуваат вработувањето на младите како што е развој на руралниот туризам како и едукација на младите за подготовка на документи за вработување. За 40% од младите, НВОи треба да организираат едукативни работилници за подготовка на апликации за вработување, како и подготовка за интервјуа. Спроведувањето на стратегијата за млади на општинско ниво според 32.5% од младите е активност на НВОи преку која можат да помогнат во решавањето на проблемот со невработеноста. Најбројни во оваа група се учениците. За четвртина од младите, НВОи треба да ги информираат младите за можностите за изведување практична работа кај локалните работодавачи.

Краток преглед

Коалицијата СЕГА во периодот од 01 јануари до 30 ноември 2010 година го имплементира проектот „Креирање локални младински стратегии“ во десет општини, меѓу кои е и Свети Николе.

Целна група на проектот се младите, кои се една специфична општествена група со свои потреби за достоин живот во едно современо општество.

ФГ која беше спроведена во Свети Николе ги одреди трите приоритети и тоа : Култура и Спорт, Девијантни појави и Невработеност за подоцна да се анализираат состојбата и потребите на младите во општина Свети Николе преку спроведување на анкета, со кои беа опфатени 40 млади, и три интервјуа со соработници од општината за култура и спорт и за економија, како и со директорот на средното училиште. По добиените резултати и состанците со фокус групата и работната група, започна изработката на „ЛМС за општина Св.Н“ која треба да се имплементира во наредните пет години (2011 – 2015) на територијата на општината.

Во „Локалната младинска стратегија за општина Свети Николе“ преку приоритетите, целите на приоритетите, специфичните цели, стратегиите и акционите планови се понудени решенија кои ќе помогнат на младите да го подобрат и олеснат својот живот. Меѓу нив има неколку проекти кои бараат поголема поддршка и залагање и финансии на Локалната самоуправа, бизнис секторот, националните агенции и институции.

Целта на сите овие проекти пред се е, да му се олесни животот на младите, да се поттикне младинскиот активизам, да се поткренат повеќе младински иницијативи, да се зголеми младинското информирање, да се даде младински поглед на нештата, младите да се вклучат во што повеќе полиња во општествениот живот, но и во процесите на донесување одлуки, да се развие соработката помеѓу младите и возрасните и да се надмине тој временски мост кој создава големи проблеми.

Цел на стратегијата

Главна цел на ЛМС за Свети Николе е да ја подобри општествената положба на младите во општината и олеснување на нивниот живот.

Приоритет 1: Култура и спорт

Општа цел: Активирање, мотивирање и еманципација на младите за унапредување на спортскиот и културниот живот.

Специфична цел 1:

Социјализација, социјална интеграција преку формално и неформално образование, можност за изразување на своите креативни идеи, обединување и пронаоѓање начин за остварување на истите односно нивна реализација, поголема информираност.

Стратегија 1.1:

Искористување на инфраструктурните капацитети за воспоставување на центри за искористување на слободното време на младите

Специфична цел 2:

Подобрување и зголемување на спортските активности и воведување на нови спортски дисциплини.

Стратегија 2.1:

Изградба на спортски терени (велосипедска патека, тениско игралиште, поставување на пинг понг маси и сл.)

Стратегија 2.2:

Организирање на спортски настани (турнири).

Приоритет 2: Девијантни појави

Општа цел: Подигнување на свеста на младите за водење на здрав живот.

Специфична цел 1:

Информирање и едукација на младите и родителите за ризиците и последиците од девијантните појави.

Стратегија 1.1:

Изработка и дистрибуција на едукативни и промотивни материјали за превенција од сексуално преносливи болести.

Стратегија 1.2:

Отварање на центар за информирање и советување на младите и нивните родители за заштита од современите пороци.

Стратегија 1.3:

Изработка на едукативни и промотивни материјали за негативните влијанија на современите пороци врз развојот на младите и нивно препознавање во средината која ги опкружува.

Стратегија 1.4:

Воспоставување на бесплатна телефонска линија за пријавување на случаи на негативни појави.

Специфична цел 2:

Поттикнување на младите за стекнување на здрави животни навики.

Стратегија 2.1:

Формирање на младински клубови во рамките на образовните и културни установи.

Стратегија 2.2:

Учество на новоформираните клубови и веќе постоечките во изработка на програмите на општината во областа на спортот и културата.

Презентација на можностите за вклучување на младите лица во активностите на веќе постоечките спортски клубови, културни уметнички друштва и културни уметнички организации во општината.

Приоритет 3: Невработеност

Општа цел:

Да се зголемат можностите за вработување со воведување на активни мерки од локалната политика за вработување.

Специфична цел 1:

Намалување на бројот на млади невработени лица во општина Свети Николе.

Стратегија 1.1:

Подигнување на нивото на информираност.

Стратегија 1.2:

Јакнење на капацитетите на млади невработени лица.

Стратегија 1.3:

Субвенционирање на нови бизниси.

Специфична цел 2:

Придонес кон хармонизација на локалниот пазар на труд.

Стратегија 2.1:

Организирање на комуникацијата меѓу младите невработени лица и локалниот бизнис сектор.

Стратегија 2.2:

Поттикнување на примената на волонтерството и практиканството во институциите и локалниот бизнис сектор.

АКЦИОНЕН ПЛАН за 2011 година

Приоритет Култура и Спорт

Цел на приоритетот: Активирање, мотивирање и еманципација на младите за унапредување на културниот и спортскиот живот

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Одговорност
<p>Специфична цел бр.1:</p> <p>Социјализација, социјална интеграција преку формално и неформално образование, можност за изразување на своите креативни идеи, обединување и пронаоѓање начин за остварување на истите односно нивна реализација, поголема информираност.</p>				
<p>Активност 1.1</p> <p>Воспоставување на Младински информативен центар</p>	<p>Зголемување на информирањето на младите од Општина Свети Николе</p>	<p>Квантитативни индикатори: овозможено вработување на 3 млади</p> <p>500 млади годишно го посетуваат центарот</p> <p>Квалитативни индикатори: Воспоставена соработка со локалните институции</p>	<p>Февруари - Декември 2011 година</p>	<p>НВО Сектор Општина Свети Николе</p>

<p>Активност 1.2 Вклучување на младите во креирањето на програмите за култура</p>	<p>Младите креираат програма за активностите кои ќе се случуваат на полето култура</p>	<p>Квантитативни индикатори: 30 млади се вклучени во креирањето на програмата за култура Квалитативни индикатори: Вклучени се сите засегнати страни (млади, Дом на култура, општина Свети Николе) во креирањето на програмите</p>	<p>Јануари – Декември 2011 година</p>	<p>Општина Свети Николе Комисија за култура Дом на култура „Крсте Мисирков“ НВО Сектор Младински организации</p>
<p>Активност 1.3 Обезбедување поддршка при подготовка и реализација на проекти на тема култура иницирани од млади</p>	<p>Формирано е тело кое ќе обезбедува поддршка од секаков вид на проекти поврзани со култура</p>	<p>Квантитативни индикатори: Поддржани се 5 проекти на теми култура Квалитативни индикатори: Вклучени се млади, волонтери, културни работници, Дом на култура</p>	<p>Јануари – Декември 2011 година</p>	<p>НВО Сектор Младински организации Дом на култура „Крсте Мисирков“ Образовни институции Општина Свети Николе</p>
<p>Активност 1.4 Упатување на младите да ги користат просториите и добрата на Домот на културата</p>	<p>Младите ги користат просториите на Домот на културата</p>	<p>Квантитативни индикатори: 100 млади имаат ги користат просториите на Домот на културата Квалитативни индикатори: Вклучени се млади, претставници од Домот на културата и од општина Свети Николе</p>	<p>Јануари – Декември 2011 година</p>	<p>Дом на култура „Крсте Мисирков“ Општина Свети Николе Млади</p>

<p>Активност 1.5 Организирање работилници на тема како од креирање до организирање на културни и спортски настани</p>	<p>Млади посетуваат креативни работилници</p>	<p>Квантитативни индикатори: Организирани се 3 работилници на кои ќе бидат вклучени 50 млади</p> <p>Квалитативни индикатори: Вклучени се предавачи, млади и волонтери</p>	<p>Март – Јуни 2011 година</p>	<p>НВО Сектор Младински организации Дом на култура „Крсте Мисирков“ Спортски клубови</p>
<p>Специфична цел бр. 2: Подобрување и зголемување на спортските активности и воведување на нови спортски дисциплини.</p>				
<p>Активност 2.1 Организирање локална кампања за да се поттикнат младите да спортуваат</p>	<p>Спроведена е кампања за промоција на спортот</p>	<p>Квантитативни индикатори: Одржани се 5 работилници за поттикнување на младите да спортуваат,</p> <p>Квалитативни индикатори: Вклучени се младите, спортските клубови, советот за спортови во реализирање на кампањата Организирана е рекламна кампања, промоција на нови спортови,</p>	<p>Март - Декември 2011 година</p>	<p>Општина Свети Николе Спортски клубови</p>

<p>Активност 2.2 Вклучување на познати спортисти во упатување на повеќе млади да спортуваат</p>	<p>Спортистите се активирани во промоција на спортот</p>	<p>Квантитативни индикатори: Одржување на 5 семинари, 10 тренинзи, изготвување на рекламна кампања со Светиниколските спортисти</p> <p>Квалитативни индикатори: Вклучени се младите, спортските клубови, спортистите</p>	<p>Март – Декември 2011 година</p>	<p>Општина Свети Николе Спортски клубови</p>
<p>Активност 2.3 Организирање на општински првенства</p>	<p>Одржани натпревари во повеќе спортови и културни дисциплини</p>	<p>Квантитативни индикатори: Организирани се училишни и општински натпревари на кои ќе учествуваат над 500 млади</p> <p>Квалитативни индикатори: Вклучени се млади, професори, тренери, спортски работници во организирање на првенствата</p>	<p>Јануари – Декември 2011 година</p>	<p>Образовни институции Спортски клубови Дом на култура „Крсте Мисирков“</p>
<p>Активност 2.4 Обезбедување бесплатни тренинзи за секое дете на возраст од 12-18 години</p>	<p>Младите добиваат бесплатни тренинзи</p>	<p>Квантитативни индикатори: Во наредните 5 години секое дете на возраст од 12-18 години добива бесплатни тренинзи</p> <p>Квалитативни индикатори: Вклучени се тренери, млади, волонтери</p>	<p>Јануари – Декември 2011 година</p>	<p>Спортски клубови Општина Свети Николе Бизнис сектор</p>

<p>Специфична цел бр. 3</p> <p>Подобрување на соработката со образовните институции (во областа на спортот и културата, нивно учество на културно спортските настани) и бизнис секторот во Општина Свети Николе</p>				
<p>Активност 3.1</p> <p>Потпишување на меморандум за соработка помеѓу младите, образовните институции културните домови, спортските клубови и бизнис заедница</p>	<p>Воспоставена соработка со образовните, спортските културните и институции и бизнис заедницата</p>	<p>Квалитативни индикатори: Број на институции со кои е потпишан меморандумот</p> <p>Квантитативни индикатори: Зголемена соработка помеѓу образовните, културните и спортските институции и бизнис заедницата Потпишан Меморандум за соработка со важност во наредните 5 години</p>	<p>Јануари 2011 година</p>	<p>НВО Сектор Младински организации Општина Свети Николе Спортски клубови Дом на култура „Крсте Мисирков“ Образовни институции Бизнис заедница</p>
<p>Активност 3.2</p> <p>Поддршка на проекти од НВО секторот кои промовираат спорт</p>	<p>Формирано е тело за поддршка на проекти од спорт</p>	<p>Квантитативни индикатори: Подржани се 5 проекти од областа на спортот</p> <p>Квалитативни индикатори: Вклучени се професори, културни работници, општински служби, НВО</p>	<p>Јануари – Декември 2011 година</p>	<p>Општина Свети Николе Бизнис сектор</p>

<p>Активност 3.3 Промовирање на важноста од младинското учество во културниот и спортски живот во средното и основните училишта</p>	<p>Спроведена е кампања во средното и основните училишта</p>	<p>Квантитативни индикатори: Организирани се 6 трибини во средното и двете основни училишта на кои ќе учествуваат 500 млади</p> <p>Квалитативни индикатори: Вклучени се млади, невладин сектор, општина Свети Николе, образовни институции</p>	<p>Март-Април 2011 година</p> <p>Септември-Октомври 2011 година</p>	<p>НВО Сектор</p> <p>Основни и средни училишта</p> <p>Младински организации</p>
<p>Активност 3.4 Стипендирање на таленти за спорт</p>	<p>Младите таленти добиваат поддршка</p>	<p>Квантитативни индикатори: Стипендирани се три најдобри поединци во сите спортови</p> <p>Квалитативни индикатори: Младите се вклучени активно во спортски активности</p>	<p>Јануари – Декември 2011 година</p>	<p>Општина Свети Николе</p> <p>Бизнис сектор</p>

Приоритет Девијантни појави

Цел на приоритетот: Подигнување на свеста на младите за водење на здрав живот.

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Одговорност
Специфична цел бр.1: Информирање и едукација на младите и родителите за ризиците и последиците од девијантните појави.				
Активност 1.1 Воспоставување на центар за информирање и советување на младите и нивните родители за заштита од современите пороци	Зголемено информирање и советување на младите и родителите од Општина Свети Николе	Квантитативни индикатори: Центарот го користат повеќе од 100 млади и родители Квалитативни индикатори: Воспоставена соработка со локалните институции	Февруари - Декември 2011 година	НВО Сектор Општина Свети Николе
Активност 1.2 Поддршка на проекти од НВО секторот кои промовираат заштита од девијантни појави и сексуално преносливи болести	Формирано е тело за поддршка на проекти	Квантитативни индикатори: Поддржани се 5 проекти од областа девијантни појави Квалитативни индикатори: Вклучени се професори, медицински и социјални работници, општински служби, НВО-а	Јануари – Декември 2011 година	Општина Свети Николе Бизнис сектор

<p>Активност 1.3 Организирање трибини на тема девијантни појави</p>	<p>Спроведени се трибини на тема девијантни појави</p>	<p>Квантитативни индикатори: Спроведени се 5 трибини на кои ќе присуствуваат 500 млади и родители</p> <p>Квалитативни индикатори: Вклучени се млади, претставници од образовниот, медицинскиот, центарот за социјални грижи, невладини организации, општина Свети Николе</p>	<p>Март – Декември 2011 година</p>	<p>НВО Здравен Дом Центар за социјални грижи Образовни институции МВР Свети Николе Општина Свети Николе</p>
<p>Активност 1.4 Промовирање и укажување на младите за ризиците и последиците од девијантните појави во средното и основните училишта</p>	<p>Спроведена е кампања во средното и основните училишта</p>	<p>Квантитативни индикатори: Организирани се 6 трибини во средното и двете основни училишта на кои ќе учествуваат 500 млади</p> <p>Квалитативни индикатори: Вклучени се млади, невладин сектор, општина Свети Николе, образовни институции, медицински и социјални работници</p>	<p>Март-Април 2011 година Септември-Октомври 2011 година</p>	<p>НВО Здравен Дом Центар за социјални грижи Образовни институции МВР Свети Николе</p>
<p>Активност 1.4 Воспоставување на бесплатна телефонска линија за пријавување на случаи на негативни појави.</p>	<p>Согледување на реалната состојба на теренот</p>	<p>Квантитативни индикатори: Повеќе од 100 јавувања на корисници</p> <p>Квалитативни индикатори: Добивање помош на корисниците</p>	<p>Февруари-Декември 2011</p>	<p>Центар за информирање и советување Општина Свети Николе</p>

<p>Специфична цел бр.2: Поттикнување на младите за стекнување на здрави животни навики</p>				
<p>Активност 1.1 Воспоставување на младински клубови во рамките на образовните и културните установи.</p>	<p>Зголемена активност на младите</p>	<p>Квантитативни индикатори: Отворени се клубовите</p> <p>Квалитативни индикатори: Социјализација на младите и вклучување во системите на општеството</p>	<p>Јануари -Декември 2011</p>	<p>Образовни институции</p> <p>Дом на култура „Крсте Мисирков“</p> <p>НВО Сектор</p> <p>Младински организации</p>
<p>Активност 1.2 Вклучување на клубовите во креирањето на програмите за спорт и култура и учество во изготвка и спроведување на разни програми</p>	<p>Клубовите креираат програма за активностите кои ќе се случуваат на полето спорт и култура</p>	<p>Квантитативни индикатори: 100 млади се вклучени во креирањето на програмата за спорт и култура</p> <p>Квалитативни индикатори: Вклучени се сите засегнати страни (млади, Дом на култура, општина Свети Николе) во креирањето на програмите</p>	<p>Јануари -Декември 2011 година</p>	<p>Општина Свети Николе</p> <p>Комисија за култура</p> <p>Дом на култура „Крсте Мисирков“</p> <p>НВО Сектор</p> <p>Младински организации</p>

Приоритет Невработеност

Цел на приоритетот: Да се зголемат можностите за вработување со воведување на активни мерки од локалната политика за вработување.

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Одговорност
<p>Специфична цел бр.1: Подигнување на нивото на информираност, јакнење на капацитетите на млади невработени лица и субвенционирање на нови бизниси.</p>				
<p>Активност 1.1 Отварање на Бизнис инкубатор за старт-ап бизниси со Центар за обуки за одржување на обуки за станарите во инкубаторот и за невработени лица според потребите на пазарот на труд</p>	<p>Спроведени се обуки за зајакнување на капацитетите на невработените лица за комуникациски вештини и сопствено презентирање пред потенцијалниот работодавец Обуки за започнување и водење на бизнис (семеен, сопствен и женско претприемништво) Обуки за маркетинг, продажба и истажување на пазар Обуки за изработка на проекти</p>	<p>Квантитативни индикатори: Отворен е Бизнис инкубатор со Центар за обуки и спроведени се 20 обуки</p> <p>Квалитативни индикатори: Вклучени се млади невработени лица</p>	<p>Фебруари - Декември 2011</p>	<p>Општина Свети Николе Општински институции Бизнис сектор НВО</p>

<p>Активност 1.2 Спроведување кампањи за презентирање на можностите за самовработување во општината и градење на претприемничка култура</p>	<p>Спроведување на редовни кампањи во соработка со Агенција за вработување за презентирање на можностите за самовработување со цел еднаков пристап до информациите на не вработените лица во руралните и урбаната средина</p>	<p>Квантитативни индикатори: Спроведени се 2 големи рекламни кампањи за можностите за самовработување и претприемашниство</p> <p>Квалитативни индикатори: Вклучени се сите релевантни институции во спроведување на кампањата</p>	<p>Март -Декември 2011</p>	<p>Општина Свети Николе Агенција за вработување Општински институции Бизнис сектор НВО</p>
<p>Специфична цел бр.2: Придонес кон хармонизација на локалниот пазар на труд.</p>				
<p>Активност 1.1 Организирање на средби помеѓу бизнис секторот и невработените лица</p>	<p>Одржување на квартални средби во општината и бизнис секторот и невработените лица со посредство на Бизнис центарот и Агенција за вработување за размена на информации</p>	<p>Квантитативни индикатори: Одржани се 4 средби</p> <p>Квалитативни индикатори: Вклучени се сите релевантни институции и невработените лица</p>	<p>Фебруари - Декември 2011</p>	<p>Општина Свети Николе Агенција за вработување Општински институции Бизнис сектор</p>

<p>Активност 1.2 Поттикнување на волонтерството преку промоција на Законот за волонтерство</p>	<p>Изработка, дистрибуција на флаери и промоција на Законот за волонтерство во соработка со НВО секторот и општината</p>	<p>Квантитативни индикатори: Спроведени се две промоции Поделени се 500 флаери</p> <p>Квалитативни индикатори: Вклучени се сите засегнати страни и таргет групата - волонтери</p>	<p>Април -Јуни 2011</p>	<p>Општина Свети Николе Бизнис сектор НВО</p>
<p>Активност 1.3 Иницирање на редовно посетување на практична работа на учениците од средното образование во бизнис секторот и јавните институции</p>	<p>Организирање на средби со средните образовни институции за воведување на задолжителна практична работа и менторство во текот на истата</p>	<p>Квантитативни индикатори: Спроведени се 2 средби</p> <p>Квалитативни индикатори: Вклучени се образовните институции и бизнис секторот</p>	<p>Април -Мај 2011 Септември – Октомври 2011</p>	<p>Образовни институции Бизнис сектор</p>

Процес на мониторинг и евалуација

Процесот на мониторинг и евалуација на се она што е реализирано од предвиденото во ЛМС ќе го реализира работната група и која беше одредена уште на самиот почеток на проектот. Членовите на работната група ќе го надгледуваат имплементирањето на сите активности кои се предвидени со ЛМС за град Свети Николе. Податоците ќе се добиваат преку контакт со одговорните институции и мониторинг на теренот.

За подобра комуникација и координација со ЈС, ќе се потпише меморандум за соработка помеѓу работната група и ЈС, со кој на работната група ќе и се даде целосен увид во реализацијата и начинот на истата на сите проекти кои се предвидени во ЛМС а се поврзани со ЈС.

Работната група ќе има за задача во текот на наредните пет години еднаш или два пати месечно да организира состаноци на кои ќе бидат разгледани добиените информации, ќе се обработуваат за да се види до кој степен се реализирани активностите и ќе се пишува месечен извештај кој ќе биде доставен до ЗГ Демократија, СЕГА, ЈС и одговорните за реализација на активностите, целите и стратегиите од ЛМС.

Листа членови на координативно тело

1. Александар Миќев - Здружение на граѓани Демократија-Свети Николе
2. Ивана Јордановска - одд за локален економски развој при Општината
3. Даниела Арсенова- Советник во општина Свети Николе
4. Далибор Трајковски - Раководител во фонд за ПИОМ-Свти Николе
5. Ирена Сандевски - Здружение на граѓани Демократија-Свети Николе

Листа на членови во работната група

1. Фросина Петрушевска - бизнис центар при Општината
2. Дејан Владев - раководител на Агенција за вработување
3. Валентина Митева - одд за урбанизам и заштита на животна средина при Општината
4. Антонио Мицев – инспектор за превенција во МВР – УВР Свети Николе
5. Бојан Митев – претставник на УМС на Вмро Дпмне - Студент
6. Новица Митевски – социјален работник во центарот за социјални грижи
7. Даниела Николова – ЗГ Демократија
8. Сашка Трајчова – ЗГ Демократија – Студент
9. Дејан Димитров – активист во НВО невработен
10. Мики Мишев – волонтер во општина Свети Николе
11. Христина Ивановска – волонтер во општина Свети Николе- Судент
12. Тања Крстевска – волонтер во општина Свети Николе
13. Кристина Стојчева – волонтер во општина Свети Николе
14. Светлана Станојкова Гацовска – волонтер во општина Свети Николе
15. Маринела Ефремова – волонтер во општина Свети Николе
16. Радојче Тосевски - – волонтер во општина Свети Николе
17. Кристијан Зафировски– волонтер во општина Свети Николе
18. Славица Саздова – волонтер во општина Свети Николе
19. Андријана Трајковска – волонтер во општина Свети Николе
20. Елена Стојчевска - средношколец (матурант) помошник коерограф за народни ора при домот на културата во Св. Николе
21. Андријана Коцева – студент